

irányelvét szövi bele ezekbe. Be kell vallanunk, hogy ezek olykor befolyásolják a szerkezet arányosságát és a mozgalmasságot fékezik, de hatásosan árnyalják az érzelmi háttér hangulatosságát és sejtetik mélységeit.

Szereplő személyeinek mintázása eleven és sokrétű. Kiemeljük közülök a román papnak Costeanak félelmetesen reális rajzát. Fajtajának hamisítatlan, törtélmetszeti megszemélyesítője. Szinte típusa az egyházi tekintélyt, politikai befolyással egyesítő román papnak. A nemzeti karakternek minden jellegzetes vonása megtalálható benne. — Vele szemben áll Fátyol János a ki-tartó, gerinces magyarság szóvivője. Eszes és konokul magyar, megbízható és megrendíthetetlen, fanatikus és józan, könyörtelenül egyenes és „úri“, megfontolt és feltétlenül nemes érzületű. Fajtajának szinte fogalommal magasult eszménye. Állásfoglalása irányt mutat, döntése ítélet. Eljárását és indítékait figyelve az olvasó úgy érzi, hogy *kapott valamit*.

A nemzetnevelőket a könyvnek ez a művészi és emberi tanulsága érdekli. Nyíró itt igazolja, hogyan lehet szerelmi bonyodalom nélkül is érdekes könyvet írni, sőt igazán nagyméretűt alkotni. Ez a belátás érvényesül az esemény sorozat felépítéséhez. A szerző írói feladatát a nemes emberi érzés és a nemzethűség ápolásában ismerte fel. A mű elolvasása öntudatra ébreszt, tisztít, nemesít. Nyíró u. i. az események fonásában sok eszmélkedést, okkereső szálát szö be. Rámutat a történeti fejlődés kétségbevonhatatlan tényeire, főleg pedig arra a fajti, vallási tényezőre, amely a szociális állapotokkal párhuzamosan a magyarság helyzetét ide érlelte.

Visy József.

Dr. Fodor Ferenc, A Jászság életrajza. Budapest, Szent István Társulat kiadása, 504 oldal. XXXII. Tábla. 1943.

Hatalmas anyagot gyűjtött és dolgozott fel a szerző úttörő munkájában, amelyben a Jászság életét tárja elénk.

Könyvének olvasása után valóban előttünk áll Alföldünk egyik tájának jellegzetes élete.

A Jászság földjének ismertetése után a hajdani vízivilágot mutatja be a szerző. E táj sokarcúságát jól érzékelteti az erdős, a pusztai és a ligetes Jászság szemléletes leírásban.

Jászság földjének ismertetése után a jász nép nevével, eredetével és a magyar földre települt jászok nyelvével foglalkozik. Ismerteti a jászság első benépesülését, majd a középkori és török hódoltsági helyzetet. Igen behatóan foglalkozik a szerző a jászság gazdasági életével. A Jászföld termőereje és gazdasági életének éghajlati feltételei meghatározzák e táj gazdasági fejlődésének kereteit. Mindezek ismertetése után látjuk, hogy a középkorban, a törökvilágban a 18. és 19. század első felében a szabadságharc utáni félszázadban a világháború után, milyen fejlődésen ment keresztül e táj gazdasági élete.

Igen részletes ismertetést kapunk a szerzőtől a Jászság községeknek település történetéről. A számos képi és térképi élményt és nagymértékben emeli a könyv értékét.

Befejezésül a Jászság részletes irodalmát kapjuk.

A Szerző a Jászság életrajzával megírásával, nemcsak Alföldünk egy jellegzetes táját ismerteti, hanem ezáltal az Alföld életének helyes megismerését is nagyban szolgálja.

Nevelési, oktatási munkánkat különösen a szülőföldnek ismertetését igen

megkönnyítené, illetve eredményesebbé tenné, ha magyar tájakról hasonló munkák államának rendelkezésünkre.

Fodor Ferenc dr. ezen munkájában iránytadott a magyar tájak életének bemutatására.

A könyv izléses kiállítása a kiadó áldozatkészségét mutatja.

Németh István.

Mohay Ádám, A honvédelmi ismeretek tanítása. A székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató kiadása.

Napjaink eseményei mindennél jobban igazolják e tárgy létjogosultságát és egyöntetű bevezetését minden iskolatípusban.

A szerző munkájának bevezető sorcímében történeti visszapillantás keretében rámutat arra, hogy az iskolai honvédelmi nevelés nem új keletű.

A VKM. 1942. V. 1. számú rendelete kötelezővé tette. Ismerteti a rendeletet és a végrehajtási utasítást, majd az egyes kötetek anyagát, illetve a tárgyban levő nevelő értékeket.

Németh István.

Dr. Mirkó János, Nevelés és tanítás a gazdasági szakoktatási intézményekben. (A szerző saját kiadása. Kassa, 1944.)

A magyar gazdasági élet nevelésében és tanításában első, mondhatni korszerűsítő munka. Mint pedagógiai irányú munka, első és úttörő a magyar gazdasági szakoktatás ugarán.

A mű három nagy gondolatkörre tagozódik:

I. rész a nevelésről általában szól. Ebben a részben a neveléssel általában foglalkozik. A testi és szellemi nevelés végcéljává a „tökéletes embert” a „személyiséget” mint eszményképet állítja a nevelő elé, célul a tökéletességnek elérését tűzi ki.

Majd a nevelés lehetőségének vizsgálása után áttér a nevelés tényezőire. Közülök legelső helyen áll a nevelő, az iskola, nevelőintézet, család a szülők, a hírlapok, a színház, a mozi, az utca, stb.

III. részben a testi és szellemi neveléssel foglalkozik. Majd a nevelés eszközeit elemzi. Igen jól sikerült beállításban taglalja az igazi és a hivatalt tekintélyt, a szándékos és önkénytelen példaadást. Részletesen tárgyalja a jutalmazás, büntetés, parancs, tilalom, fegyelmezés és szoktatás módjait.

A tanítás nem főcél, hanem a tanuló fejlődését elősegítő munka egyik eszköze.

III. rész, tanítástani. Feloszlik általános és részletes tanítástanra. A mezőgazdasági szakoktatási intézetekben szaktanítás folyik, de nevelő tanítás is, mert minden fokon összekapcsolja az anyagot nevelés célkitűzéseivel. A tanítás anyagára ad részletes utasításokat minden fokon. A tantárgyfelosztásra, órarend készítésére gyakorlati utasításokat ad. A tanításmenet készítését és az itt figyelembeveendő körülményeket tárgyalja részletesen. Ez az egész rész annyira gyakorlati, hogy útmutatásai nyomán megszűnnek a tanításmenet készítésénél eddig fennálló nehézségek.

Az elméleti és a gyakorlati óra tagoltságát ismerteti gyakorlati alapon. Az óra hármas tagoltságának kiemelésére nagy gondot fordít. Részletes útastást ad a népies gazdasági előadások tagoltságára, annak színvonalára, ami az iskolán kívüli népművelésnél is megszívlelendő, időbeosztás, de főleg annak színvonalát illetően.